

[Viggo Starcke.]

minister fru Fanny Jensen: Hvad bruger hun egentlig den bil til, som står opført på finansloven til 30 000 kr.? Ville den højtværdede minister ikke kunne gavne kvindernes sag i Danmark overordentlig meget ved at sætte alle sine kræfter ind på at bearbejde ministeriet, så der blev givet tilladelse til indførsel af alle de arbejdsbesparende maskiner og redskaber, som husmødrene nu må mangle i deres køkkener og i deres husholdninger? Ville det ikke være en fordel, om hun kunne bearbejde ministeriet, så vi kunne få sukkeret givet fri, det billigste næringsmiddel, som husmødrene savner, særlig i sylteperioden?

Devalueringen. Den var en nødvendighed — siger man. Ja, den var en nødvendighed med den politik, der har været ført. Det var simpelthen regningen, der blev præsenteret, da man ikke længere kunne klare sig med omposteringer og illusionisme — jeg tænker her på prisordningerne og tilskudspolitikken, hvor man tilsyneladende har villet blive ved med at bilde befolkningen ind, at den fremdeles kunne få varerne til en pris, som lå under det, det koster at fremstille dem. Man gav tilskud med den ene hånd, og så tog man dem ind igen gennem skatterne med den anden hånd og lagde dertil skatter til at betale den dyre administration af ordningerne.

Devalueringen var en ulykke, men i og for sig var det ikke så meget devalueringen som det, at man faktisk havde ført en politik, som måtte føre til devaluering. For befolkningen har det været vanskeligt af regeringens taler og erklæringer at forstå, om regeringen så på det skete som en ulykke eller som en velsignelse. Tragisk hænger man med den ene mundvig, medens man krænger den anden op i et anstrengt smil.

Retsforbundets holdning til devalueringen var en klar og simpel forlængelse af den politik, vi har ført overfor planøkonomien og statssocialismen, lige siden man gik ind i den i begyndelsen af 30'erne. Vi er det eneste parti, der straks gik imod, og det eneste parti, som hele tiden er gået imod. Så længe man kunne tilsløre resultaterne og opstemme og skjule inflationen, kunne man få folk til at tro på planøkonomi og statssocialisme. Nu er dækket faldet, nu er betændelsen brudt igennem, så alle kan se resultatet.

Kan man huske, dengang krisen kom i 30'erne med Amerikas arbejdsløshed i et jordmonopoliseret land, hvor Hoover og Mellon førte Amerika ind i en hårdhændet toldpolitik udadtil, fordi man håbede at

komme arbejdsløsheden til livs, med det resultat, at arbejdsløsheden steg til det dobbelte i Amerika? Toldpolitikken var ikke i det amerikanske folks interesse, ikke i forbrugernes interesse, kun i visse produktions- og eksportørgrupperes interesse. England kom i vanskeligheder, og England devaluerede, gik fra gullet. Pristallet satte ind, og de danske politikere samlede deres opmærksomhed om det katastrofale pristalfald på smør og flæsk, som i høj grad kunne gøre os ængstelige herhjemme. Det var derfor man lavede valutacentralen. Den havde et 4-dobbelt formål. For det første skulle den — som det lå i navnet — gavne valutaen og holde kronen oppe; dernæst skulle den, som man siger, gavne beskæftigelsen og holde arbejdsløsheden nede; den skulle modvirke, at renten og diskontoen steg, og endelig skulle den afbøde erhvervs-krisen. Det blev destoværende ingen succes. Kronen faldt til det halve, arbejdsløsheden steg til det dobbelte, renten gik i vejret, og krisen blev kronisk.

Man tænkte dengang som nu, i penge, i statistik og i budgetter i stedet for at tænke i varer, redskaber og maskiner. Hvis man havde ført en realitetspolitik og tænkt i varer og realiteter, ville man have set, at selvom smør- og flæskepriserne faldt stærkt, faldt priserne på de varer, Danmark skulle importere, endnu stærkere. Det vil sige, at hvis man havde lukket op i stedet for at lukke i, ville Danmark kunne have fået en større og værdifuldere varemængde ind til gengæld for den varemængde, vi sendte ud af landet som eksport. Danmark ville simpelthen have kunnet forøge sine realværdier og tjent i stedet for at tabe.

Nu gik det, som det gik. Diskontoen var i 1938 steget fra 3½ til 4 pct., medens den i Sverige ikke lå på 4 pct., men på 2½ pct., og i United States ikke på 4 pct., men på 1 pct. Som følge af afspærringspolitikken og statshandelens mistede Danmark i årene fra valutacentralens oprettelse til årene lige før den sidste krig en fjerdedel af sin andel i verdenshandelen — en fjerdedel! Og Sverige satte sin andel op i de samme år med 50 pct. — siden har Sverige også fået sine planøkonomer at trækkes med, og de har i løbet af et par år fået reduceret Sveriges stilling i en grad, der har vakt opmærksomhed verden over.

Der er forskel på arbejdernes interesser og socialisternes interesser. Socialisterne kunne pege på succes efter succes; planøkonomien blev indført og udviklet, statsregereriet bredte sig, og arbejdernes penge-lønninger gik stærkt i vejret. Men arbejds-